

கபிலமுநிப்ரணீத தத்த்வஸமாஸ

Document Information

Text title : tattvasamaasa

File name : tattvasamaasa.itx

Category : vedanta, yoga

Location : doc_yoga

Author : Muni Kapila

Transliterated by : Haresh Bakshi hareshbakshi at hotmail.com

Proofread by : Haresh Bakshi hareshbakshi at hotmail.com

Latest update : February 6, 2003

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts
are generated using **sanscript**.

September 17, 2023

sanskritdocuments.org

கபிலமுநிப்ரணீத தத்தவஸமாஸ

அதா²தஸ்தத்தவஸமாஸ: || 1 ||

அஷ்டெளா ப்ரக்ருதய: || 2 ||

கோட³ஶ விகாரா: || 3 ||

புருஷ: || 4 ||

த்ரைகு³ன்யம் || 5 ||

ஸஞ்சர: ப்ரதிஸஞ்சர: || 6 ||

அத⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴தமதி⁴தை³வம் ச || 7 ||

பஞ்சாபி⁴பு³த³த⁴ய: || 8 ||

பஞ்ச த³ரு³க³யோநய: || 9 ||

பஞ்ச வாயவ: || 10 ||

பஞ்ச கர்மாத்மாந: || 11 ||

பஞ்சபர்வா அவித³யா || 12 ||

அஷ்டாவிம்ஶதிதா⁴ஸக்தி: || 13 ||

நவதா⁴ துஷ்டி: || 14 ||

அஷ்டதா⁴ வித³தி:⁴ || 15 ||

த³ஶ மெளவிகார்தா:² || 16 ||

அனுக³ரஹ: ஸர்க:³ || 17 ||

சதுர்த³ஸவிதோ⁴ பூ⁴தஸர்க:³ || 18 ||

த்ரிவிதோ⁴ ப³ந்த:⁴ || 19 ||

த்ரிவிதோ⁴ மோகஷ: || 20 ||

த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் ॥ 21 ॥

॥ இதி ॥

Encoded by Haresh BakShi hbakShi@soundofindia.com

The notes corresponding to numbers and items:

அஷ்டடெள ப்ரக்ருதய: ॥ 2 ॥

jaDatattva has two categories: prakRiti and vikRiti. The eight prakRiti-s are: 3 pradhAna 1) mUla pprakRiti 2) mahattattva 3) ahaMkAra; and five tanmAtRA-s: 4) shabda 5) sparsha 6) rUpa 7) rasa 8) gandha.

ஷோட³ஸ விகாரா: ॥ 3 ॥

They are: 5 sthUla bhUta [1-5]; 11 indriya-s [6-16]

5 sthUla bhUta-s 1) AkAsha 2) vAyu 3) agni 4) jala 5) pRithvi

5 j nAnendriya-s 6) shrotra 7) tvachA 8) netra 9) rasanA 10) ghrANA

5 karmendriya-s 11) vANI 12) hasta 13) pAda 14) upastha 15) gudA
and 16) manaH

த்ரைகு³ன்யம் ॥ 5 ॥

they are: 1) sattva 2) rajas 3) tamas

பஞ்சாபி⁴பு³த³த⁴ய: ॥ 8 ॥

The 5 'vRitti-s' of buddhi are:

1) pramANa 2) viparyaya 3) vikalpa 4) nidrA 5) smRiti

பஞ்ச த³ரு³க³யோநய: ॥ 9 ॥

5 j nAnendriya-s: 1) shrotra 2) tvachA 3) netra 4) rasanA 5) ghrANA

பஞ்ச வாயவ: ॥ 10 ॥

5 life forces: 1) prAMNa 2) apAMNa (30 samAMNa 4) vyAMNa 5) udAMNa

பஞ்ச கர்மாத்மாந: ॥ 11 ॥

karmendriya-s: 1) vANI 2) hasta 3) pAda 4) upastha 5) gudA

பஞ்சபர்வா அவித³யா ॥ 12 ॥

The avidyA-s, the 5 knots or joints, are:

1) avidyA 2) asmitA 3) rAga 4) dveSha 5) abhinivesha

அஷ்டாவிம்ஶதிதா⁴ஸக்தி: || 13 ||

11 ashakti-s exist on the annihilation of the 11 indriya-s.

17 ashakti-s arise from the buddhi: 9 opposites of the 9 tuShTi-s
see .14.); and 8 opposites of siddhi-s, i.e. asiddhi-s see .15..

நவதா⁴ துஷ்டி: || 14 ||

Of the 9, 4 are adhyAtmika [1-4], and 5 are bAhya [5-9].

1) prakRiti 2) upAdAna 3) kAla 4) bhAgya

5) shabda-tuShTi 6) sparsha-tuShTi 7) rUpa-tuShTi

8) rasa-tuShTi 9) gandha-tuShTi

அஷ்டதா⁴ ஸித்³தி:⁴ || 15 ||

They are as under; their opposites are the 8 asiddhi-s:

The 8 siddhi-s: 1) Uha 2) shabda 3) adhyayana 4) suhRit-

prApti 5) dAna 6) AdhyAtmika duHkhahAna 7) Adhibhautika

duHkhahAna 8) Adhidaivika duHkhahAna

த³ஸ மெளவிகார்தா:² || 16 ||

10 mUla dharma-s : 1) astitva 2) saMyoga 3) viyoga 4) sheShavRittva

5) ekatva 6) arthavattva 7) parArthyA 8) anyatA 9) akartRitva 10) bahutva

சதுர்த³ஸவிதோ⁴ பூதலர்க:³ || 18 ||

The 14 bhUta worlds are: The bhUta-s, here, are deva-s, having

8 daivika sRiShTi-s [1-8];

5 tiryak yoni-s (animal/lower worlds) [9-13];

1 human world [14].

1) brAhma 2) prAjApAtya 3) aindra 4) daiva 5) gAndharva

6) pitrya 7) videha 8) prakRiti-laya;

9) pashu 10) pakShI 11) sarIsRipa 12) kITa 13) sthAvara

14) human – these are the 14 yoni-s (worlds)

த்ரிவிதோ⁴ ப³ந்த:⁴ || 19 ||

The 3 bandha-s are: 1) vaikRitika 2) dAkShiNika 3) prakRitika.

த்ரிவிதோ⁴ மோக்த: || 20 ||

The three types of liberation (from the bandha-s mentioned in .19.):

Liberation from 1) vaikArika bandha 2) dAkShiNika bandha

3) prakRitika bandha.

தரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் ॥ 21 ॥

The 3 means of acquiring correct perception (pramANa) are:

1) pratyakSha 2) anumAna 3) Agama or Aptavachana.

ஏதத் ஸம்யக³ ஜ்ஞாத்வா க்ரு'தக்ரு'தய: ஸ்யாத் ।

ந புநஸ்தரிவிதே⁴ந து:³கே²நாபி⁴பூ⁴யதே ॥ 22 ॥

kapilamunipraNIta tattvasamAsa

pdf was typeset on September 17, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

